

Inserati se sprejemajo in velja kristolopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primeroma zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medijatovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
Za polleta . . . 5 " — "
Za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo na Dunajski cesti št. 15 v Medijatovi hiši.

Izheja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Ob letu in dnevu.

Od zadnjega parlamentarnega leta ministerstvo Taaffejevo še bolj čvrsto stoji. Prestalo je najhujše viharje, nasprotniki že obupujejo, da bi se jim tako brzo poročilo vreči je. Neprijatelji vlade so bili vedno pripravljene na boj, naj pride ta ali ona postava pred zbor, naj se ukrene to ali ono po administrativnem p tu. Ministerstvo so hoteli spraviti v zadrego še celo zastran požara v Ringtheatru. Levica se je poslužila vsacega sredstva, kakor ga ponuja parlament, da je le služilo namenu. Ko je pravdosodni minister grajal hujskanje zunaj parlamenta ter tako dejanje imenoval prelom postave, hotela ga je levica zato v parlamentu pokarati; dosihmal še nikjer stranka svoje nejevolje ni kazala na tak način.

Levica je sumničila ministerstvo, da se je baje zvezalo „z Länderbank“. Ko so se mogli posredovati davki povišati zgrad vsakoletnega pomanjkanja pri stroškovniku, pela je levica pesem „od ubogega moža“ in je govorila zoper colni cenilnik, a vendar je ves svet vedel, da je ta potreben popravka. Levica je z vso silo napadala volilno reformo, a vendar se ta stranja s pravili liberalizma. Ta stranka je zavrgla vsako pogajanje (kompromis), še takrat, ko bi bil nji na korist, kakor je bilo pri volitvah v českem veleposestvu. Niso opustili ničesa.

Ko je Bontoux padel, imela je „Länderbank“ še življenje v sebi.

Vataje na jugu vendar niso mogli porabiti v svojo korist, ker se je Bosna zasedla pod liberalnim ministerstvom; a toliko so bili tudi prekanjeni, da si niso hotli za zmirom odrekati sposobnosti za vladanje. Tudi zaradi po-

mankanja pri stroškovniku niso mogli strmo-glaviti Taaffe-ja, ker je liberalno ministerstvo ravno kar prenehalo, in je denarstveni minister večšak v svoji stroki.

Iz tega se lahko vidi, zakaj da liberalni vihar ni podiral. Že to slabi liberalizem oziroma stranko, ker tako brezvapešno trati svoje moči in še stranko, kateri pripada, bilo je pa tudi pozitivnih udarcev mnogo, kateri so padali na njo od vseh vetrov.

Gospodskazbornica, dosedaj močni tabor liberalni stranki, je postala vladi prijazna, veliko posestvo na Českem, dosihmal zmirom pripravljeno na postrežbo, obrnilo se je na desno, na vzvišenem mestu se je imenovala nekaka opozicija „fiskalno“ in volitve v Trstu so pokazale, da je ljudstvo temu pritrjevalo, ker na cedilu so ostali liberalni kandidatje. Situacija je postala sila neprijetna, ker tistega, ki jih je ob času Hohenwartovem rešil, ni bilo več na pregled, kajti Prusija se sama malo zmeši za liberalizem, in stari cesar Viljem se ni nič kaj po volji izrazil „o parlamentarni večini“. Najhujši udarec pa so bili beguni, ki so popuščali zastavo „levica“ no, to pa je bilo že vendar odveč!

Prišlo je do razkola, ko se je levica — vendar bolj potuhnjeno — upirala volitveni pravici „petakarjev“. Ob istem času, ko je bil odložen državni zbor, nastopila je odločna doba za levico, ker govorilo se je od novih skupino, od novih združevanj na liberalni strani. Pokazali smo tedaj slabosti liberalne stranke; a ravno ta slabost krepi poglavito Taaffejevo ministerstvo. Pri teh prikazkih, kakor smo jih navedli, je bilo kar nemogoče, da bi levica dosegla svoj namen.

da bi namreč vrgla ministerstvo. Sijajen vseh te vlade je ravno ta, da je bilo nemogoče „vreči ministerstvo“, ki sicer ni imelo postlano na rožicah.

Konservativni poslanci po nemških alpskih deželah so sicer zmirom trdno stali na strani vlade in so podpirali zmirom želje narodnih svojih prijateljev, ki so dosihmal bile še zmirom opravičene, bili so dovolj skromni, da niso na vrat na nos tirjali, naj se vstreže njih tirjativam; končno pa so imeli tudi svoja načela, ter so se zavedali svojih dolžnost do volilcev.

Varstvo kmetijstva, sploh srednjega stauu, šolsko vprašanje, obdačenje premakljivega kapitala in kar sicer stoji še na programu konservativcev, čaka že dolgo rešitve. Središnji kljub je bil osnovan, da se to hitreje dožene, ministerstvu ta osnova ni ugnjala, ker v nekaterih stvarih sila počasi postopa. (Primeri besede ministerskega predsednika do slovenskih poslancev pri njih slovesu iz Dunajs).

Na korist državnega žepa, ki je zmirom prazen, je mogla vlada zastopati nepriljubljene davkovske postave, tudi je mogla prenašati in zagovarjati nasledke vstanka. Vendar ministerstvo Taaffejevo ob letu in dnevu zopet krepkeje stoji in predsednik sme biti zadovoljen. — Koliko je pa država, koliko so ljudstva zadovoljna? (Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani 2. junija.

Avstrijske dežele.

Program nemške narodne stranke se glasi tako-le: „Ker spoznavamo, da država

Nekaj o Afriki.

Sahara, velkanska puščava v severni Afriki, ni tako jednolčna, brezvodna ravan, kakor se navadno bere o nji. Tudi nje velikost se je skoro za tretjino zmanjšala, odkar so jo na vse kraje prehodili in preiskovali. Puščava ima višave in nižave, tukaj omenimo višavja Tuareg-ov, katero je Duveyrier odkril, na jugu temu je planinasta dežela Asben, katero je Barth prehodil, na vzhod od te je gorata dežela Tibesti, katero je Nachtigal preiskoval, to troje v šavje oklepa mnogo velikanskih kotlin ali kadunjastih dolov, ki so bili svoje dni, mogoče da, zvezani z atlantskim in sredozemskim morjem. Zelenice so večje in številnejše, kakor se je sploh mislilo; puščava obsega 6 milijonov kvadrat. kilometrov, a. pr. je to dvanaestkrat toliko, kakor vsa Nemčija, te polovica tega je peščena puščava in kamnitna sipa, poldrug milijon kilometrov je pašnikov, 200.000 kvadrat. kilometrov je ralne zemlje, drugo je gorovje in skalovje.

Od štirih strani se pomikujejo sedaj proti sredi Afrike: Sahara je na severji, Sudan je

srednji del, vzhodni in zahodni bregovi južne Afrike pa so najvažnejši kraji, od koder preiskujejo Afriko. —

Mnogo nasvetov je dan danes; nekateri hočejo nekaj Sahare pod vodo dejati, oziroma morje v njo napejati, drugi pa hočejo izpeljati železnico v Sudan. Posebno se za to zanimivajo Francozje, na severji imajo Algier in sedaj tudi Tunis, v Sudanu pa Senegambijo. A preiskovanja teh krajev so silo težavne in nevarne; fanatični Tuaregi so umorili francoskega polkovnika Flatters in njegove ljudi ko so merili železnico, prebivalci zelenice Kufra so pa Rohlf-su vse pobrali. V Sudanu je mnogo zelo obljubljenih držav: Hausa, Bornu, Baghirmi, Vadaj in po reki Niger, ki se drugod Džoliba imecuje, pa je povsod jedna in ista reka, bi lahko vozili s parobrodni, njegovi pritoki Binue in Sakote daleč segajo v deželo; Sudan bi lahko postal Evropejcem druga Indija.

V Timbuktu, ki je bilo nekdsj tako skrivnostni kraj, skoraj vsako leto pridejo evropski potovalci odsihmal, kar je pogumni dr. Barth 1853, sedem mesecev tam bival. Nemški

potovalec dr. Oskar, ki je bil tam l. 1880, je živo popisal promet v tem trgovinskem središču, kamor pridejo ob časi velikih sejmov brezštevilne karavane rde soljo ali z evropskim blagom obložene, kar tam zamenjajo za prašno zlato, nojevo perje, gumi in slonovo kost.

Tudi od zahoda prodirajo Francozje iz svojih naselbin v Senegambiji proti Nigru in delajo priprave za železno cesto med Senegambijo (St. Louis) in zahodnim Sudanom.

Osrednji Sudan se uverstuje okoli jezera „Čad“; najstarejši zemljevidi Afrike kažejo to jezero, in po njem se je vozil Hamburžan Overweg s čolnom. Palmerston, katerega je s težavo spravil skozi puščavo. Nemški potovalci Vogel, Nachtigal in Rohlf so videli, da to ni prav za prav jezero, marveč velikansko močvirje, ob času tropičnega deževja, ko se v vanj izlivajo reke, posebno pa Sahari, naraste do jezera. Nekaj milj od zahodnega brega na jezeru je veliko kupčijsko mesto Ruka, glavno mesto državi Bornu, ki ima 60.000 prebivalcev. Sultan Omar je potovalcem skozi in skozi prijazen in je postavil posebno poslopje „krščansko hišo“ zanjih spre-

ne more obstati tam, kjer se stranke ločijo po narodnostih, ker boji za narodnost so pogubni in razdevajoči v isti meri, kakor verski boji, med tem, ko boji za politična načela javno življenje krepé in ohrabré, hočemo mi prepír za narodnost in jezik vtisniti v ozke meje, da ne bo škodoval. To pa mislimo doseči, da člen 19. naše vstave na tanko določimo s postavami, po katerih se ima izpeljavati, da tako zabranimo administrativni samovolji in razlaganju. S tem se okonča okolnost, ki onečasti vse narodnosti v Avstriji, tudi Nemcev ne izvzamemo, ker so namreč prisiljeni pri vladi prosjati in pogajati se. Tudi je odstrani narodnosti potreba, vse žile napenjati, da bi le prišla do vlade. Hočemo varovati nemškemu jeziku njegovo stopnjo kot državnemu jeziku, kolikor to zahteva neogibljiva potreba vladine službe in javnega poduka, v vsakem drugem obziru pa drugim narodnostim privoščimo, da skrbé za jezik in narodnost, marveč tudi hočemo to pospeševati, ter se hočemo osvoboditi tiste pogubonosne zmote, da vse, kar nemški narodnosti ne koristi, že samo radi tega Nemcem škoduje. Drugič hočemo naši vstavi, ki je podobna kopici na vrh postavljeni, dati varno podlago s pravičnim volitvenim redom. Nočemo imeti zastopa po koristnosti, ljudstvo naj ima svojo osodo v rokah. Nemški duh, nemška moč je zadosti zategljiva, da reši nalog, kateri so rešili slabeji narodi, ki duševno niso bili nad nami, a v okoliščinah manj ugodnih. Manjšine po posameznih deželah, naj bodo nemške ali druge narodnosti, hočemo varovati po primernih zakonih brezobzirnosti večine. Za neogibljivo doslednost demokratičnega volitvenega reda smatramo odstranjenje tistih opovir, ki so kljubu vsem obljubam, izrečenim v osnovnih postavah branile uporabljenje ljudskih pravic. Tedaj bodemo zahtevali svobodo tiska in zborovanja. Isto tako se ne smejo v nemar puščati v državi s demokratičnim volitvenim redom gospodarstvene razmere, s pametnim in bistrim pogledom gre gledati na korist delavnega stanu. Mislimo, da se da socialno prašanje rešiti v okviru obstoječega družinskega reda, a to je le mogoče, ako se delavni stanovi vsposobijo, da praktično rabe tisto gospodarsko svobodo, ki jim je v načelu spoznana.

jem. L. 1870 je prinesel dr. Nachtigal temu umnemu vladarju dragocena darila od nemškega cesarja, med drugimi tudi dragocenjen tron, katerega si je zelo želel.

Bornu na jugu je dežela Musgo; Vogel je prišel v tisto, ko je spremljal vojsko sultana Omara. Tam stanujejo murini, grdi in tumpasti, ki se razločujejo po šegah in življenji od energičnih ljudstev Fulbe ali Fellah po Sudanu; njih dežela je po „Vogelnu“ rodovitna naplavina, ob deževji se tam naredé občasna jezera na pr. Tabori, ki je zaznamovan po novejših zemljevidih. Najmanj znana je dežela Vadaji ki je na vzhodu držav „Fulbe“; glavno mesto je Obšr. Tukaj je najdel svojo smrt Vogel l. 1856, Beurman l. 1862, in še le nevtrudljivi Nachtigal je preiskal Vadaji. V primeri z Bornu je dežela uboga; ljudstvo pa grozovito in silno.

Vadaja se oklepa egiptovski Sudan, z državami Darfur, Kordofan in Senaar, ki so v novič podvržene kedivu (kralju namestniku). Te nubiške dežele obsegajo skoraj dva milijona kvadrat kilometrov, so tedaj večji, kakor Nemško, Avstro Ogersko, Francosko in Laško

Vnanje države

Iz Carigrada 31. maja. Poslanci: nemški, italijanski, avstro-ogrski in ruski pričakujejo povelja, da bi zagovarjali pri Porti zahtevanje, katero sta stavila poslanca: angleški lord Dufferin in francoski marquis Noailles 29. p. m. — poslanci zahtevajo: sultan naj po telegramu naznaní v Kairo da 1. graja egiptovske ministre, ki v zlo rabijo ime sultanovo 2. naj vtrdi veljavo Khedivu in 3. Arabi-paša, Mustafa Fhemi, Abdullah-paša in Mahmud Sami naj se pokličejo v Stambul, da tam opravičijo svoje ravnanje. Tedaj: Evropa je složna v svojem postopanju, Egipt se bode mogel rad ali nerad pokoriti; meada bodo tam odjenjali, ko vidijo složnost pri veljavstih.

Iz Egipta. Kako je prišel Arabi-paša, ta zagrizeni sovražnik Evropejcev, zopet do ministerstva, o tem se zve preko Londona, da le z največim terorizmom. Žugal je ulemom s smrtjo, Khedivu z odstavljenjem, telegram so pretrgali, mostove podrli, da je bil Khedive osamljen. Sploh se misli, da tarški komisar brez vojakov ne bode opravil nič. Evropejci beže na vse vetrove. — Arabljani verujejo na Arabijevo poslanstvo. (Bog varuj, ako se verski fanatizem izbudi pri mohamedanih). Arabi-paša pravi, da ne bode slušal sultana, ako ga pokliče v Carigrad. Khedive se je pritožil o tem, da Arabi sultanovo ime zlorabi, ker razširja vest, da je Ilalim-paša imenovan za Khedivo.

Izvirni dopisi.

Iz Cirknice, 1. junija. (Sprejem g. dekana.) Današnji dan bil je za Cirkniško farno posebno vesel. V torek so nas zapustili prejšnji g. dekan Janez Oblak preselivši se v Kamnik. Cirkniški farmani so pri tej priliki pokazali, kako zelo ljubijo in spoštujejo svoje duhovne, ker slovo bilo je jako ginljivo tukaj v Cirknici, kakor tudi na Rakeku, kamor je obilno veljavnih mož spremilo g. dekana. Ravno to pokazalo se je tudi danes pri sprejemu novega g. dekana, preč. g. Janeza Porenta. Kmaló po treh popoldne pripeljali so se naš novi g. oče s poštnim vlakom južne železnice; z njimi sta prišla iz Ljubljane preč. g. kanonik in stolni fajmošter Urbas, pa državni poslanec

skupaj in imajo 11 milijonov stanovalcev. Te dežele je Egiptu pridobil polkovnik Gordon s svojo vztrajnostjo in pogumom, od l. 1875 do 1880 je bil poglavar v Chartumu. Egiptovska oblast močno podpira zemljepisno vednost, in prejšni namestni kralj je veliko storil, da so se ti neznani kraji preiskali in premerili. Egiptovska zastava vihra sedaj na okrajih, ki je komaj 75 milj od ravnika, egiptovski vaponji plujejo po jezeru Montan (Albert-Nianza); Baker in Speke sta najdla l. 1863 to jezero; Lado pod 5° severne širjave je postalo živahno kupčijsko mesto.

40 milj od tod je drugo večje jezero, Ukerève, (Viktoria-Nianza); tukaj je najdel Speke izvir Nilu, katerega je že tako dolgo iskal. — V to jezero se steka več voda, odtod se pa izliva večja reka, ki teče v jezero Moutan; iz tega jezera pa teče bela reka (Bahr-el-Abiad); ob desni in levi ima več dotokov. Pri Hartumu pa se zedinite bela in višnjeva reka (Bahr-el-Asrak), ki ima svoje izvire v gorati deželi Abesinski. Ta višnjeva reka prinaša rodoviten glen za suh Egipt in ga namaka ob času najhujše vročine.

g. Klun. Na kolodvoru bila je šolska mladež Nakovske šole z zelenimi vejicami v rokah v lepih vrstah razpostavljena, v sredini med njimi pa zo g. dekana pričakovali župan cirkniški, g. Pogačnik z občinskimi svetovalci in cerkvenimi ključarji pa drugimi veljavnimi možmi, med katerimi so bili g. trgovec Lavrič iz Rakeka, državni poslanec g. Obreza iz Cirknice, g. Jeršan iz Unca, unški g. fajmošter Klemenec, begunski expozit, g. Groznik pa cirkniški kaplan g. Brezovar. Pri prihodu železniškega vlaka zagromeli so možnarji in pritrkavanje zvonov bližnjih cerkva je okolici naznajevalo veseli prihod novega g. dekana. Ko ga je g. župan v imenu Cirkniške občine pozdravil, stopila je pred njega spremljana od g. učitelja ljubeznjiva belo oblečena hčerka g. Lavriča, ter ga je v imenu šolske mladež pozdravila z milim nagovorom in mu izročila velik in jako krasen šopek z belima trakovama, na katerih je bilo zapisano: „Blagoslov in mir vsem s teboj!“ Pred kolodvorom stalo je pripravljenih deset vozov, ki so g. dekana spremljali v Cirknico. Oni so se peljali s svojima ljubljanskima tovarišema in begunskim gospodom v g. Lavričevi kočiji. Hše so bile okinčane z narodnimi zastavami; med ujimi se je posebno odlikovala hša Lavričeva, ki je bila okinčana s krasnimi tepihi. Ljudstva, se je bilo obilno zbralo, in vse je spoštljivo in veselih lic pozdravljalo g. dekana. Enako okinčana je bila Cirknica, kjer je pred cerkvijo verno ljudstvo in šolska mladež pričakovala g. dekana. Med slovesnim pritrkavanjem in pokanjem možaarjev so se pripeljali g. oče s svojim spremstvom na trg, kjer jih je zopet pozdravila belo oblečena Mesarjeva hčerka in jim podarila krasen šopek. Ljudstvo okoli je veselja jokalo, ko je deklica, kateri so tudi od radosti solze igrale v očeh, rekla, da te cvetlice bodo sicer zvenele, da pa ne bode zvenela ljubezen, ki jo vsi farmani do svojega duhovnega očeta v svojih srcih imajo. Prav pomenljiv je bil tudi napis na slavaloku pred cerkvijo, ki se je glasil: „Pozdravlja vas verna in narodna Cirknica!“ Napis pred farovžem pa je bil: „Dobro došli g. dekan in oče!“ G. dekan so svoj odgovor povzeli iz besed, ki jih je govorila deklica ter rekli, da tudi njih ljubezen do cerknških farmanov ne bode ugasnila nikdar, in da si hočejo po svoji moči pri-

Do jezera „Ukerève“ predrli so pa tudi pogumni potovalci od vzhodnih bregov Afrike. Sansibar je znatno kupčijsko mesto, kjer gospodari arabski sultan, od tod prehodil je Speke s spremljevalci svet na daleč okoli; od tod je začel svoja imenitna preiskavanja slavnoznaní Livingston, ki nam je prvi naznanil tek reke „Sambessi“, in prišel do velikih jezerov Ngami, Nyassa, Bangveolo in Tanganyika v sredi Afrike. On je drugim pot pokazal; vsi še vemo, kako je h hrati vtihnulo njegovo ime, a l. 1871 ga je najdel Amerikanec, Henrik Stanlej, katerega je vodila res čudna sreča; na veliko žalost je umrl Livingstone, ki si je znal s krščansko krotkostjo pridobiti srca teh surovih in nomikanih s naravnih ljudi l. 1873 v Udžidži pri jezeru Tanganyika.

Iz Sansibara ste izišle tudi dve odpravi, ki ste imeli največi vspeh v pretečenem desetletji: Amerikanec Stanley na svojem drugem potovanji od l. 1874—1877 in Anglež Cameron 1873 do 1878. Oba sta prehodila Afriko po nje širjavi od bregov indijskega oceana do atlantiškega morja, prestala neizrekljivo težav

zadevati za njih častni in večni blagor. S slovesnim blagoslovom v cerkvi minula je današnja slovesnost, pri kateri se je zopet pokazalo, da verno slovensko ljudstvo svoje duhovne v resnici ljubi in spoštuje! G. dekanu pa, ki boče v nedeljo slovesno vmeščen, prav iz srca zakličemo: Na mnogaja leta!

Iz selške doline, 21. maja. Kakor po navadi je tudi pri nas malo veselih novic, pač pa veliko žalostnih in slabih. Druga polovica maja nam je uničila, kar je prva gojila. Vrhovi nad Martinvrhom in Ratitovcem so kar osiveli, česar se še stari ljudje ne spominjo; tudi slana se je več jutrov poznala ter je krompir osmodila. Druge škode zdaj še ni viditi, žita še dobro kažejo, sadja se tudi veliko obeta, ako Bog obvaruje nesreč, in dobro vreme da; trave pa niso tako lepe, kakor bi imele tako zgodnjo spomlad biti. Posebno nas je novi davk od stanovanj osupnil in mnogo je o tem govorjenja. Ako to obvelja, se bo marsikteremu krivica godila; zato dovolite, da nekatere okoljščine bolj natanjko razjasnim. Na kmetih ne dajemo zato stanovanj v najem, da bi nam hiša obresti donašala, ampak ker kmetje delavcev potrebujemo; posebno po hribih jih vsaki čas ne dobé, ker so bolj po samotah; zato pa imajo tiste slabe lesene hišice, bajte imenovane. Te večkrat starši, kadar gospodarstvo iz rok dajejo, drugim bratom in sestram za dosmrtno stanovanje odločijo; ako pa ne, je ktera revna družina naseljena, da stanovanje gospodarju z delom zasluži, kako se bo od takega tirjalo, da bi novi davek plačeval? In vendar je na tako hišico, katero ima stric gospodarjev do smrti v stanovanje, naloženega zraven hišnega davka še 3 gld. stanovanjskega. Drugemu gospodarju je tak gost plačeval 8 gld. enoletne najemščine, v plačilnem listu pa stoji, da naj blizo 8 gld. davka od stanovanja plača, ki je pa od aprila že prazno. Zopet drugi vlastnik, dobi od stanovanja 6 gld. na leto, ima plačati davka od stanovanj 2 gld. 90 kr. Veliko jih je, ko morajo čez polovico stanovnine za davke plačati; ali se bo potem kdo čudil, ako vsi hišni posestniki obetajo, da nobenega več ne vzamejo v stanovanje, ali pa hočejo celo take kočee podreti; kam bodo pa ljudje šli? Navadno

in nevarnosti, a tudi zemljepisno vednost zelo zelo razširila.

Cameron, mladi angleški pomorski častnik, je šel od tod, bolj na jug, Stanley bolj na sever, obojih pot pa se je strinjala pri jezeru Tanganyka, silovitem vodovju, ki je dolgo 700 kilometrov in ima več prostora, kakor vsa Kranjska dežela, tam je kupčija med srednjo Afriko in med zahodnim bregom. Ne daleč od zahodnega brega je najdalj potisnjena postaja arabskih trgovcev, trg Nyangve na reki Lualaba, katero je Livingstone imel za pravi vir Nilu. Cameron pa, ko je na tanjko premeril višavo, spoznal je, da ni mogoče, da bi se reka Lualaba držala Nilovega porečja, ter je slutil, da mora ta reka dotok biti reki Kongo, zahodnega afrikanskega obrežja; na vso moč si je prizadeval, da bi šel za to reko; a ni mogel tega izpeljati, obrnil se je bolj južno, in prišel, ko se je nekaj mescev mudil v stolnem mestu zamorskega kneza v Kasongo (Kisongo) po potu, po katerem še ni nikdar hodil kak Evropejec spremljevalj sužnjih karavano čez dva in dvajset mescev potem, ko je šel iz Sansibara na zahodnem bregu v portugalsko mesto Benguela. (Konec prih.)

sillijo v mesta, ali pa se po deželi brez dela in zaslužka klatijo, sebi in drugim v nadležnost. Mesta so po takih pohajkovalcih malo osrečena, še manj pa dežela. Zato mislim, da bodo župani to reč na pravem mestu razjasnili in skupne pritožbe vložili, ker posamezni posestniki ne vedo kam se pritožiti, tudi njih pritožba navadno malo izda. Tudi davek od hišnih razredov je slabo razdeljen. Vem za hišnega posestnika, ki 7 gld. davka od pravmajhne in slabe hiše plačuje, ker so bile v treh sobah nekaj peči, pa niso več za stanovanje ker so tako v tleh in imajo malo svetlobe, da še klet bi bila dosti temna. Tedaj je predelal eno v hlev za kravo, drugo ima za shrambo in v obeh je peči že zdavnej podri. Prošnjo za odpis davka je vložil s potrdilom, da to ni za stanovanje. Na to je dobil odgovor, da mora tudi zunanje stene podreti; tega pa ne more drugače, kot vso hišo s streho vred predelati ali podreti, in tako je primeran po krivici davek plačevati. Tebe „Slovenec“ pa prosimo to reč svetu naznaniti, ker ne vemo kako je drugod po deželi s to rečjo. Dobro bi bilo, ko bi kdo poslancev reč malo razjasnil, ker nam je o tem res marsikaj nerazumljivega.

Šmartno pred Kranjem, 2. junija. (Toča.) Včeraj je bil žalosten dan za celo našo faro; popoldne okoli 6. ure jeli so se zbirati črni oblaki nad goro sv. Jošta, zamolklo bobnenje in vršenje pod nebom nam ni dobrega obetalo. In res kmalo se vsuje suha, debela toča, kakoršnje sedanji rod ne pomni. Potolkla je celo Šmarsko faro in nekoliko tudi Mavško. Naj huje so zadeti kmeti ob gori sv. Jošta, ktere je tudi lani in predlanskem ista nesreča zadela. Vbogi ljudje! kako so se veselili in težko čakali letošnje letine, ki je bila nenavadno lepa, ali nekoliko minut — in proč je up ubozeza kmeti!*)

Domače novice.

V Ljubljani, 3. junija.

(Slovesno umeščenje) novega ljubljanskega župana gosp. Peter Grassellija je danes ob 11. uri dopoldne.

(Ostanki sv. Deodata) prenesó se v nedeljo 4. t. m. slovesno iz nunske v frančiškansko cerkev. Ob 8. zjutraj zbero se v frančiškanski cerkvi farmani z Viča in Šiške in družih mestnih in predmestnih farâ ljubljanskih s svojimi duhovni in cerkvenimi zastavami, odkoder odidejo v nunske cerkev. Oj tod se neeó v slovesni procesiji ostanki sv. Deodata iz nunske cerkve v frančiškansko. Sprevod vrsti se tako-le: Farani domači, farani drugih farâ ljubljanskih s cerkvenimi banderi, belo oblečena dekleta ljubljanska z oljkinimi vejicami, čast. oo. frančiškani s kržem, bogoslovci in drugi duhovniki za kapiteljskim križem, duhovniki v rudečih dalmatikah, ki nosijo ostanke sv. Deodata, celebrant in korarji ljubljanski, dostojanstveniki, naposled vsa katoliška društva ljubljanska s svečami. Ko se pri nesó ostanki sv. Deodata v cerkev, blagoslovili bodo knezoškof dr. Pogačar shrambo, kamor se bodo ostanki položili; po slovesni pridigi in maši vložo se ostanki svetnika, zapoje zahvalna pesen in podeli blagoslov. Sprevod spremljajo vojaki ljubljanske garnizije, ljubljanski veterani in učje prostovoljnega gasilnega društva kot častna straža. Sprevod pomika se ob ugodnem vremenu skozi Gosposke ulice, čez most sv. Stari in Mestni trg in Špitalske ulice.

*) Da bila bi tudi po Litijski okolici te dni toča potolkla, se ne potrjuje, kar vemo iz zanesljivega vira. Vreda.

(Katoliška družba) začne prihodnji tvorek, 6. rožnika, zopet poletne mesečne ss. maše za družnike na Rožniku. Sv. maša bo ob 5 zjutraj in po sv. maši je navadno darovanje za reveže družbe sv. Vincencija. Tedaj dvakrat zaslužna mala božja pot.

(Iz mestnega zbora ljubljanskega.) Dué 31. maja 1882. Zanimljivi in nenavadno obsežni program privabil je mnogo poslušalcev izmeje razumnosti k tej seji, tako da je naposled nastala prava tropična vročina. Seji predseduje podžupan g. Fortuna, navzočnih je 25, proti koncu pa samo 22 odbornikov.

O prvi točki, o popolnenji mesta magistratnega ekonomu namestu vpokojenega g. Podkrajseka poroča dr. Zarnik, kateri prečitavši poročilo bivšega župana Laschana, razlaga delokrog ekonomu in stavi v imenu personalnega in pravnega odseka predlog: Da se za zdaj služba magistratnega ekonomu ne popolni, ampak da g. župan njegove dela razdeli mej magistratne vradnike po razmeri poslov in sposobnosti.

Ta predlog, katerega tudi dr. Suppan podpira jako stvarno, sprejme se jednoglasno.

Glede 2. točke „Pot na Vrtačah in poleg tržaške ceste in kranjsko stavbeno društvo“ poroča dr. Zarnik. Opisovaje vso zgodovino te zadeve, dokaže, da je ta pot že nad 50 let star, da je že nastopila zastara (Verjährung) in da, ker se je ta stvar itak že pretresovala in določila v mestnem zboru in prav za prav po nepotrebnem zopet predložila v reševanje, naj se dopis dno. 20 marca t. l. oddá in izroči stavbenemu društvu kranjskemu. Predlog sprejme se jednoglasno.

Jeri Prosenčevi, vdovi mestnega, definitivno nastavljenega stražnika, dovoli se letna provizija s 133 gld. 33½ kr. in četrtna pogrebščine, to je 100 gl. Doklada za odgojo otrok se jej ne more pripoznati, ker ima samo jednega otroka.

Po predlogu dr. Zarnika imenuje se stražnik družega razreda Matija Trček, ker ima mej sokompetenti največ službenih let, za stražnika prvega razreda z letno plačo 400 gld. in pravico do službene obleke. (Konec prih.)

(Vabila) k celdnevni ljudski veselici in veliki besedi, ki jo napravi narodna čitalnica Šišenska na „Koalerjevem“ vrtu 4. junija 1882, da korist „Narodnemu domu“, pri katerem sodelujeta možka zbora Ljubljanske in Šišenske čitalnice, mešana zbora Šentviška in Šišenska; in svira vojaška godba c. k. pešpolka „veliki knez Mihael“, pod osobnim vodstvom kapelnika gosp. Czernya. — Obseg veselici bo: Nagovor, godba, kegljanje in streljanje na dobitke, petje možkih in mešanih zborov, loterija, igre za mladež, tehtanje, telovadba, ples in umetalni ogenj.

Začetek ob 9. uri zjutraj, oziroma ob 3. uri popoldne. — Vstopnina zjutraj prosta; popolden za osobo 20 kr.; otroci plačajo 10 kr. Radodarnost je neomejena. Čast. članovi Šišenske čitalnice imajo prosti ustop. Razdelitev dobitkov: loterije in streljanja bo ob 8. uri, od kegljanja pa ob pol 9. uri zvečer. — Pri odločno slabem vremenu preloži se veselica na prihodnjo nedeljo.

(Pogum veljá vse, bojazen ničesar) „Edinost“ nam pripoveduje, da je nekdo v Trstu oddal slov. nakaznico z 44 gld. v Ljubljano, a poštni vrad je ni sprejel. Pri nesena je bila v drugič, poštni vrad je zopet ne sprejme. Tretjič jo nese nek pogumniši delalec ter strogo tirja, da jo morajo sprejeti ker: a) Slovenci imamo enake pravice z vsemi drugimi prebi-

valci v Avstriji; b) ker poštne uradniki prejema tudi slovenski denar za svojo plačo; če jim ta ugaja, jim mora tudi delo ugajati. In glej — tretjič je šlo.

Glejte, tu ni bil visok, imeniten gospod, ki je premagal, ampak delalec; zmagal je pogum in pravica. Če se nam Slovencec tako godí, kakor se nam res godí, kdo je kriv? Vredništvo že vé za odgovor, pa ga ne pové — bomo videli, ga li bode še kdo drugi uganil. „Vigilantibus jura!“

Razne reči.

— V št. Jurije pri Kranji je v noči 27. maja ravno o polnoči strela udarila v stolp pri podružnici na Visokem. Cerkevna streha je začela sicer goriti, pa ogenj so vendar brez prevelike škode srečno pogasili.*

— Zanesljivost. Z Dobrne se nam poroča, da so si tamošnji Nemci nek v „Slov. Gospodarji“ priobčeni dopis dali v nemščino preložiti pri vredništvu „Cillier Zeitunge!“

— Nesreča. Včeraj se je v Pragi zloмила srednja ós pri vozu cesarjeviča Rudolfa. Ker so konji postali, je cesarjevič brez vsega poškodovanja voz zapustil ter se v drugem naprej peljal.

— † Iz Einsiedelna se naznanja, da je 18. maja umrl št. Gallenski škof dr. K. G. Greith, prav izvrsten viši pastir v vsakem oziru.

— V katoliško Cerkev se je povrnil znani starokatoliški župnik J. Kürzinger v Riedu (na Zgornjem Avstrijskem.) Tudi starokatol. Munding, nekdanj v Wiesbadenu je zdaj v katol. farovži v Stuttgartu, ter se pripravlja za prestop v katol. Cerkev nazaj.

— Zoper dolgo sedenje po šolskih klopih piše sloveč profesor in zdravnik dr. Nussbaum v mali brošuri, ki se zove „Mala domača lekarna“. V tem spisu biča pretirano učenje vsakovrstnega in dolgo sedenje po šolskih, kaže na veliko nevarnost, ki nastane iz tega za telesno in dušno zdravje otrok. — Zelo se motijo, pravi on, kateri mislijo, da se otrok v osmih urah veliko več nauči, kakor v 4 urah. Mi zdravniki dobro poznamo nasledke takega ravnanja: možgani so razdraženi, barva lica blede, pogled kratkoviden, hrbtišče se skrvi, glavobol in mnogo drugega je posledica takega postopanja. — Telovadba, ako ravno na sebi dobra, ne more tú pomagati; slabo hranjenim otrokom še celo škoduje (posebno če telovadijo v zaduhlih prostorih.) Tukaj le pomaga, ako se čas za učenje okrajša. — Ali se bodo šolske oblasti kedaj ozirale na take svete? Star pregovor sicer pravi: Bolje biti malo manj prebrisanemu, pa zdravemu; nego biti učenemu, pa bolnemu. Gospodje v dobrih službah sicer mislijo, da človek lože izhaja, ako ve mnogo; a vendar učeni nočejo krav opravljati in konj snažiti, učenih ljudi brez službe je pa na ostajanje.

— Lah ostane katolik, ako ni bogotaj. Od kar so Rim posedli Piemoncezi so bili krivoverstvu vrata na stežaj odprta. Od tistega časa so prišli v Rim krivoverci vsake vrste, postavili 10 molišč ali evangelijskih cerkev ali kakšen je uspeh? Vsako nedeljo so tam pridige, po nekaterih tudi med tednom. Po navadi pride poslušati kakih 12 do 15 oseb, med tem nekaj otrok. Le kedar so razglašali nabiti po vogalih, ali kedar vabijo po časopisih, pride

* Vsega dopisa danes ne moremo objaviti, ker o prejemu lista je bil „Slovenec“ že stavljen.

Vredn.

rszen nekaj radovednih več poslušalcev, privrženecv raznih verskih ločin. Tisto desetoro cerkva je za ravno toliko verskih ločin, vseh skupaj pa jih ni višej od 350 udov. Valdenserjev je kakih 70, polovica je semkaj naseljenih Piemontezov; prostih baptistov je kakih 55, imajo pa dvojje molišč; ostrih baptistov, ki imajo svojo cerkev, je 10; episkopalnih metodistov, ki pa so bogati, prišedši iz Anglije in Amerike, ni višej od 40. Veskyanovi metodisti, katere tudi podpirajo iz Anglije in Amerike, imajo navadno civilistov kakih 60 in tudi vojaško občino, ki se pa zelo spreminja, vendar nad 40 udov nikoli ni; tako imenovana laška národna cerkev, katero vodi Škot in njegova žena ima 15 udov; promotistovska občina, ki je podružnica občine, nastale v Florenci, ima tudi 16 udov; imajo pa promotisti načelo, da duh ne more grešiti; poslednjič je pa tudi prosta italijanska cerkev, ki ima 40 udov. V teh navedenih številkah so vštete tudi žene in otroci. Pet drugih cerkev je izključljivo namenjenih za tujce, in pridiguje se angleški in nemški. — Graf Pinciani, župan (sindicu) v Rimu se je odpovedal svoji službi, in njegovo odpoved je sprejel minister Depretis. K temu je baje to pripomoglo, da srenjski očetje niso prihajali k sejam, katere je župan skliceval, ko se je službi odpovedal, s tem so menda hoteli pokazati, da jim ni volja stvari zavlačevati.

— Južna železnica je dovolila za vožnjo k Tržaški razstavi za pot do 25 milj daljave 33 $\frac{1}{2}$ % znižane cene t. j. odpust tretjine navadne plače in taki listi veljajo sem ter tje osem dni. Za daljavo 33 $\frac{1}{2}$ % milj in več bo cena znižana za 50%, t. j. polovico navadne voznine. Listi so veljavni 14 dni. Kar je pota vmes med 25—33 $\frac{1}{2}$ % do 50%. O času rastave bodo še posebni vlaki sem ter tje vozili po z'eó znižani ceni. Znižana vožnina za 33 $\frac{1}{2}$ % velja tudi pri brzovlakih.

Ker govorimo že ravno o južni železnici, naj povemo tudi, kakí so njeni dohodki. L. 1881 je imela v našem cesarstvu 20,727,932 gld. dohodkov. Po odbitih stroških, ki so, se zná, ogromni, je ostajalo še 2,023.811 dobička.

Na laških progah pa je imela južna železnica 12 $\frac{1}{2}$ milijonov dohodkov.

V Montrosu je vihar podrli dve krivoverški cerkvi in nekaj hš, mnogo več pa hudo poškodoval. Šole, v kateri je bilo 35 otrok, je vihar razdejal in več otrok je bilo smrtno ranjenih. Čudno je, kar se čita od nekoga otroka. Vrtnec ga je zgrabil seboj, čez široko planjavo nesel ter ga posadil na neko drevo brez vse škode.

V Apletonu in Clintonu sta vihar in nevihta enako gospodarila; več hiš razdejala. Toča je bila kot gosja jajca debela ter okna zdrobila in vse pokončala, škoda pri drevju se deset let ne bo zacelila, marsikje nikoli, ter gotovo se ga bode mnogo posušilo.

Valovi velikanske reke Misisipi so bučali in bregove prestopivši živino in ljudi seboj tirali. Na pomoč priti nesrečnežem skoraj ni bilo misliti. Ljudje so kar koperski strahu in groze, mislili so marsikteri kar na sodnji dan.

Res grozovito je le popis čitati, kakošnje je moglo biti za prebivalce vse to z očmi gledati in doživeti! Cerkev nas ne uči zastoj moliti: „Treska in hudega vremena — bliska in groma, reši nas, o Gospod!“

— Obutev se dobro ohrani, ako se podplati mažejo s kuhanim lanenim oljem, a urbas pa z ricinovima oljem. Tako usnje se ne premoči, in zarad tega traja dalj časa.

Poslovilo.

Ker že danes odhajajoč ne morem, kakor bi rad, mnogih prijatelov osebno obiskati; naj blagovoljno sprejmejo to moje pismeno poslovilo, priserčno priporočilo in pozdrav, ter naj vsi blagovolijo me v svoji prijaznosti ohraniti.

V Ljubljani 1. rožnika 1882.

Janez Porenta.

VI. izkaz doneskov

za spomenik dr. J. Bleiweisa vit. Trsteniškega.

Gosp. Gruden Jakob, župnik v pokoji v Turjaku	2 gl. — kr.
„ Gruden Jak., posestnik v Kronovem	— „ 50 „
„ Gruden Jakob, posestnik na Škocijauu	— „ 50 „
„ Gruden Jakob, posestnik na Močirji	— „ 50 „
„ Gruden Janez, c. kr. davkar na Vrhniki	1 „ — „
„ Gruden Jože, posestnik na Volaki	— „ 50 „
„ Gruden Jože, zasebnik na Volaki	— „ 50 „
„ Nemeec Anton, kaplan pri sv. Trojici na Dolenjskem	2 „ — „
„ Šuman Josip, c. kr. prof. na akadem. gimnaziji na Dunaji	5 „ — „
„ Ferčnik Lamb., dekan v Žabnici na Koroškem	5 „ — „
„ Marušič Andr., c. kr. gimnaz. profesor v Gorici	10 „ — „
„ dr. Srnec Janko, odvetnik v Mariboru	5 „ — „
„ Ignacij Valentinčič, glavni zastopnik zavarovalnic „Avstrije“ in „Konkordije“	5 „ — „

Skupaj . 37 gl. 50 kr.

K temu v zadnjem listu izkazanih . 968 „ — „

Skupaj do zdaj 1005 gl. 50 kr.

Tržne cene v Ljubljani.

Pšenica hektoliter 9 gld. 26 kr.; — rež 6 gl. 18 kr.; — ječmen 5 gld. 20 kr.; — oves 3 gld. 74 kr.; — ajda 5 gl. — kr.; — proso 5 gl. — kr.; — korusa 6 gld. 80 kr.; — krompir 100 kilogramov 2 gld. 94 kr.; — fižol hektoliter 10 gld. — kr. — masla kilogram — gl. 92 kr.; — mast 84 kr.; — špeh frišen 72 kr.; špeh prekajen 76 kr.; jajce po 2 kr.; mleka liter 8 kr.; — govadne kilogram 56 kr.; — teletnine 52 kr.; — svinjsko meso 62 kr. — Sena 100 kilogramov 2 gld. 40 kr. slama 1 gld. 70 kr.

V katoliški bukvarni

se dobiva:

Spomin prejete sv. birme: 100 brončiranih podobice 80 kr., 100 prav lepo barvenih na trdem papirju s zlatim robom 7 gld.

Spomin prejetega prvega sv. obhajila, raznih vrst in raznih cen, posebno priporočamo novi natis v barvanem kamnopisu: „Jezus podaje aposteljno Janezu sv. hostijo, za njima se vidijo drugi apostelni.“ Zadnja stran ima izvrstne sklepe in molitve. Cena 100 teh podobice na pisalnem papirju 3 gld. 60 kr.

100 istega iztisa na lepem papirju z mrežicami in z zlatom obrobljena 8 gld.

Če kdo naročnikov želí imeti podobice z nemškimi napisom ali brez napisa, naj blagovolji to posebej opaziti.

Razum teh imamo na izbero mnogo vsakovrstnih podobice od najnižje do najvišje lepote in cene, katere vsaki čas radi tudi na ogled pošljemo naj bi kdo želel.

Katoliška bukvarna

v Ljubljani.

Telegrafične denarne cene 1. junija.

Papirna renta 76.30 — Brobarska renta 77.05 — Zlata renta 94.30 — 1860latno državno posojilo 130 — Kreditne akcije 323.80 — London 120.— — Čea. kr. oskini 5.66 — 20-frankov 9.50.